

Juryrapport Anton Wachterprijs 2020

Maar liefst 127 romandebuten uit de afgelopen twee jaar kreeg de jury van de Anton Wachterprijs, bestaande uit Geart de Vries, Marja Pruis, Joke Linders, Kees 't Hart en Gerbrand Bakker, voorgelegd. Zes minder dan in 2018, maar nog altijd een rijke oogst aan 'veelbelovende' auteurs die hun prozadebuut graag door een vakjury laten beoordelen.

De Anton Wachterprijs, de oudste literaire debuutprijs, wordt eens in de twee jaar uitgereikt aan een nieuw talent waarvan nog veel verwacht kan worden. Gezien gerenommeerde winnaars als Anton Grunberg, A.F.Th. van der Heijden, Tessa de Loo, Peter Buwalda, Maartje Wortel of Niña Weijers heeft de jury daar vaak een fijne neus voor gehad. Wij hopen dan ook vurig dat de uitreiking van dit jaar niet de laatste zal zijn. De gemeente Harlingen zal de prijs die de naam draagt van haar beroemdste literaire inwoner, immers niet aan haar willen laten ontglippen.

De jury let op literaire kwaliteiten in de breedste zin van het woord (lekker vaag dus), urgentie, stijl, weet de debutant de lezer bij de keel te grijpen, zitten er originele gedachten in en bij voorkeur ook een glimpje anton-wachter-achtigs.

De inzendingen waren redelijk evenwichtig verdeeld over het mannelijke en het vrouwelijke deel van de bevolking maar niet qua diversiteit. Het is voor auteurs van kleur blijkbaar moeilijk een plekje op het literaire podium te veroveren. Voor zover er trends waargenomen konden worden, waren egodocumenten in de breedste zin van het woord nogal in trek. Over het eigen lief dan wel leed, meer of minder gefictionaliseerd, is het kennelijk goed schrijven. Een tweede opvallende trend is de aandacht voor het landleven. Een derde betreft het relatief grote aantal inzendingen van Bekende Nederlanders, die al op andere terreinen dan de roman, hun sporen verdienden.

Na rijp beraad kozen we zes boeken die ons op alle vlakken verrasten en overtuigden. In alfabetische volgorde: In *Harpie* verkent Hannah van Binsbergen de levenslust en de walging van een twintiger. Op ongekend provocatieve manier schreef zij de eerste coming-of-rage-roman. In de ambitieuze roman *De slaap die geen uren kent* geeft Sebastiaan Chabot een demonstratie van zijn ingenieuze en vrolijke taalhantering, waarin de geschiedenis van een eigenaardige familie langzaam maar zeker tot leven komt. In het heerlijk onbekommerde *Messias van niks* schetst Michael Cox op lakonieke wijze een wereld zonder iPhones. Voor wie in de volgelingen van de Messias uit de titel echte 'volgers' ziet, is de roman ook een commentaar op de ontwrichtende werking die zogenaamde influencers

tegenwoordig hebben. In **WATERAAP** geeft Mariken Heitman een ontroerend beeld van een sensitieve zoektocht naar identiteit, zowel van de hoofdpersoon als van de wateraap die twijfelt over waar hij het best gedijt. **De achtste dag** van Annemarie Haverkamp is een indringend menselijk verhaal, zorgvuldig gecomponeerd. Klein en aards maar daardoor wezenlijk, zonder kitsch of franje. In de verhalenbundel **Wij, het Schuim**, van Caro van Thuyne gaat grote schrijflust hand in hand met een steeds herkenbare vertelstem die verbeelding en obsessie met elkaar weet te verbinden tot een barok geheel.

De Anton Wachterprijs 2020 gaat naar Annemarie Haverkamp. Zij profileert zich in **De achtste dag** als een auteur die een dilemma of drama verfijnd en subtiel over het voetlicht weet te krijgen. Zonder larmoyant te worden schetst zij in acht dagen de problemen van de ongeneeslijk zieke vader. Sinds de dood van zijn vrouw, een voormalige balletdanseres, draagt timmerman Egbert Tol de zorg voor zijn zwaar gehandicapte zoon. Hij doet dat met liefde, humor, geduld en grote vindingrijkheid. Maar wat moet er van die zoon terecht komen als hij er straks niet meer is? Een onmogelijk zwaar thema, maar beheerst en met groot vakmanschap geschilderd. Beklemmend in de goede zin van het woord - het had net zo goed kunnen ontaarden in één groot cliché. Tederheid en harde werkelijkheid gaan hand in hand. Er wordt geen enkel oordeel opgedrongen. Karakters om lief te hebben, idyllische beschrijvingen van het dorp aan de river en schrijnende eenzaamheid. Met recht een veelbelovend debuut.